

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตจำแนกตามคณะ ระดับการศึกษา และประเภทนายจ้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนายจ้างของบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,898 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling จำแนกตามคณะและประเภทนายจ้าง โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ค่าความเชื่อมั่น 95% จำแนกตามระดับค่าความคลาดเคลื่อนของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 515 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของนายจ้างและสถานที่ทำงานของบัณฑิต จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตจำนวน 44 ข้อ ตามคุณลักษณะ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ตามรายชื่อสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ให้นายจ้างหรือฝ่ายบุคคล เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 515 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาทั้งสิ้น 454 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.16 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS V.11 ซึ่งใช้วิธีทางสถิติดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของหน่วยงานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.1.2 ข้อมูลความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequencies : Compute Variable : If Cases), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), ค่า Independent-Sample T-Test, ค่า One-Way ANOVA (Sheffe')

4.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนายจ้าง และสถานภาพของหน่วยงาน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 ตามคุณลักษณะ ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน

2.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนายจ้าง และสถานภาพของหน่วยงาน

การวิจัยครั้งนี้มีนายจ้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 454 คน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นหัวหน้างาน/หัวหน้าแผนก มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป สถานภาพหน่วยงานเป็นหน่วยงานราชการ เป็นหน่วยงานประเภทสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานจำนวนตั้งแต่ 101-300 คน และลักษณะงานที่บัณฑิตจะทำจะตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา สำหรับระยะเวลาที่เข้าทำงานในหน่วยงานมีระยะเวลามากกว่า 12 เดือน

1. สถานภาพทั่วไปของนายจ้าง และสถานภาพของหน่วยงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

1.1 นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นหัวหน้างาน/หัวหน้าแผนก มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี สถานภาพหน่วยงานเป็นหน่วยงานเอกชน เป็นหน่วยงานประเภทการผลิต ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานจำนวนมากกว่า 300 คนขึ้นไป และลักษณะงานที่บัณฑิตจะทำจะตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา สำหรับระยะเวลาที่เข้าทำงานในหน่วยงานมีระยะเวลามากกว่า 12 เดือน

1.2 นายจ้างของบัณฑิตปริญญาโท พบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป สถานภาพหน่วยงานเป็นหน่วยงานราชการ เป็นหน่วยงานประเภทสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานจำนวนตั้งแต่ 101-300 คน และลักษณะงานที่บัณฑิตจะทำจะตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา สำหรับระยะเวลาที่เข้าทำงานในหน่วยงานมีระยะเวลามากกว่า 12 เดือน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ของบัณฑิตปริญญาตรีและปริญญาโท ในภาพรวมและจำแนกตามคณะอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 โดยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สูงกว่าคณะอื่นๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.05

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.88 โดยคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก สูงกว่าคุณลักษณะด้านอื่น มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 และนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 โดยคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน และด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.08 สูงกว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.00

สำหรับความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตในภาพรวม เมื่อจำแนกตามคณะพบว่า นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรี มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.88 โดยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากกว่าคณะอื่น มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 และนายจ้างของปริญญาโท มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 โดยคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.60

1. ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547

1.1 เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะ พบว่านายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.14

1.2 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีและปริญญาโท มีความพึงพอใจในภาพรวมด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน

1.3 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่านายจ้างของบัณฑิตมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานมากที่สุด ในข้อ 5 การเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และข้อ 6 การใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการทำงาน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานมีความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อ 17 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเข้ากับบุคคลอื่น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพมีความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อ 6 การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

2.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ระหว่างบัณฑิตปริญญาตรีและบัณฑิตปริญญาโท ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน พบว่ามีความแตกต่างกันในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานมากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

2.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ระหว่างบัณฑิตปริญญาตรีและบัณฑิตปริญญาโท ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน พบว่า มีความแตกต่างกันในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 16 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานมากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

2.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ระหว่างบัณฑิตปริญญาตรีและบัณฑิตปริญญาโท ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่ามีความแตกต่างกันในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามคณะ

3.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 พบว่านายจ้างของบัณฑิตทุกคณะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะทั้งในภาพรวมและรายข้อ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะของบัณฑิตปริญญาตรีในภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ทั้ง 2 ข้อ ส่วนบัณฑิตปริญญาโทในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ทั้ง 3 ข้อ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษาภายในคณะพบว่า

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำนวน 4 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโท มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่า นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโท มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโท มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

3.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 พบว่า นายจ้างของบัณฑิตทุกคนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะ ทั้งในภาพรวมและรายข้อ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะของบัณฑิตปริญญาตรีในภาพรวม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ส่วนบัณฑิตปริญญาโทในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ทั้ง 9 ข้อ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษาภายในคณะพบว่า

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำนวน 8 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 13 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

3.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 พบว่านายจ้างของบัณฑิตทุกคณะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะทั้งในภาพรวมและรายข้อ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะของบัณฑิตปริญญาตรีในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายข้อทั้ง 2 ข้อ ส่วนบัณฑิตปริญญาโทในภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ แต่ไม่พบความแตกต่างเป็นรายข้อ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษาภายในคณะพบว่า

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นายจ้างมีความพึงพอใจทั้งในภาพรวมและรายข้อ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรี

คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นายจ้างมีความพึงพอใจด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 ข้อ โดยนายจ้างของบัณฑิตปริญญาโทมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีทุกข้อ

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนายจ้างต่อ

บัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547 ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของนายจ้าง

4.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้ มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

บัณฑิตปริญญาตรี นายจ้างมีความพึงพอใจด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการมาใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ

บัณฑิตปริญญาโท นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ

4.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 14 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

บัณฑิตปริญญาตรี นายจ้างมีความพึงพอใจด้านการนำความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ

บัณฑิตปริญญาโท นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อวิเคราะห์ตามรายข้อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ

4.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

บัณฑิตปริญญาตรี นายจ้างมีความพึงพอใจด้านการนำความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจคุณลักษณะด้านนี้มากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชนทุกข้อ

บัณฑิตปริญญาโท นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมและรายข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบัน

นายจ้างของบัณฑิตมีข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบัน เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยใน 3 อันดับแรก จำแนกตามระดับการศึกษา ได้ดังนี้

1. บัณฑิตปริญญาโท ได้แก่

- 1.1 ควรพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- 1.2 ควรเสริมสร้างจิตสำนึกให้บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 1.3 ควรพัฒนาความรู้ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

2. บัณฑิตปริญญาตรี ได้แก่

- 2.1 ควรพัฒนาหาความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้
- 2.2 ควรส่งเสริมให้รู้จักประยุกต์ความรู้ ความคิดเชิงเหตุผล มาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
- 2.3 ควรสร้างจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยในภาพรวมของความพึงพอใจในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ในคุณลักษณะของการเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และคุณลักษณะของการใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ (2539) ที่ว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ในเรื่องการประมวลผลข้อมูล การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบคอมพิวเตอร์และการต่ออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ (2545) ที่ว่าความพึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตกลุ่มโยธา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ (ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และด้านวิชาชีพ) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพลินพิศ,รัชฎา (2547) ที่ว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2543 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชฎาและคณะ (2548) ที่ว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2545 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา (2545) ที่ว่าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับดี ในด้านความรู้พื้นฐานของสาขาวิชาที่เรียนกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถในการนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา (2547) ที่ว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต อยู่ในระดับดี ในด้านความรู้พื้นฐานของสาขาวิชาที่จบ มีความรับผิดชอบในการทำงาน สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นมีความสามารถในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน เป็นต้น และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2548) ที่ว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2546 ในภาพรวมมีความความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านายจ้างของบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ผลการวิจัยในภาพรวมของความพึงพอใจในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ในคุณลักษณะของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเข้ากับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา (2530) ที่ว่า บัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาครุศาสตร์โยธา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาในด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ (2539) ที่ว่าคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีในเรื่องมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและมีการยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณวรรณ (2540) ที่พบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในด้านทักษะวิชาชีพ การมีมนุษยสัมพันธ์ เห็นว่าบัณฑิตมีการนำไปใช้ปฏิบัติงานในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ (2543) ที่ว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เรื่องการนำความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทียนชัย (2544) ที่ว่า ผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของทั้งมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ (2545) ที่พบว่าความพึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตกลุ่มโยธา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การให้คำแนะนำและแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว การสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน และการให้ความร่วมมือและร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะ) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพลินพิศ, รัชฎา (2547) ที่ว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2543 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชฎาและคณะ (2548) ที่ว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2545 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2548) ที่ว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา

2546 ในภาพรวมมีความความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผลการวิจัยในภาพรวมของความพึงพอใจในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ในคุณลักษณะของปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์และคณะ (2535) ที่ว่า ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างส่วนใหญ่ได้ประเมินคุณภาพการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ในรอบ 50 ปี ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านวิชาการ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียรและอดทนในการทำงาน และความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ในภาพรวมว่า อยู่ในระดับดีและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ (2543) ที่ว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เรื่องการนำความรู้ด้านบุคลิกภาพ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ และด้านกิจนิสัยในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามี การนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก เช่นเดียวกับญาณวรรณ (2540) ที่พบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านบุคลิกภาพและการมีเจตคติต่อวิชาชีพเห็นว่าบัณฑิตมีการนำไปใช้ปฏิบัติงานมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเทียนชัย (2544 : ค) ที่ว่าผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาวิชา เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในด้านบุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของทั้งมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ (2545) ที่พบว่านายจ้างและผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตกลุ่มโยธา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีความเห็นว่ามี ความสามารถอยู่ในระดับมากในด้านบุคลิกภาพ (ความขยัน ความนอบน้อม และอ่อนโยน ความละเอียดรอบคอบ ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำที่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีเหตุผล การควบคุมอารมณ์ การแต่งกายให้เหมาะสมกับอาชีพ และการวางตัวเหมาะสมกับสถานภาพ) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ (ความภูมิใจในอาชีพ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรักและศรัทธาในอาชีพ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ต่ออาชีพ และการเพิ่มพูนความรู้ในอาชีพ) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ,รัชฎา (2547) ที่ว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2543 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ รัชฎาและคณะ (2548) ที่พบว่านายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2545 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2548) ที่ว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2546 ในภาพรวมมีความความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยของนายจ้างต่อบัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2545 กับรุ่นปีการศึกษา 2547 จำแนกตามคณะแล้วพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม และวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง จำแนกตามประเภทนายจ้างแล้ว พบว่า นายจ้างของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจกับนายจ้างของหน่วยงานเอกชน มีความพึงพอใจต่อบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2545 กับรุ่นปีการศึกษา 2547 ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชน เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือให้แก่บัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2545 กับรุ่นปีการศึกษา 2547 มีสภาพที่คล้ายคลึงกันทั้งในด้านวิชาการ และการจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้ความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตทั้ง 2 รุ่น อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสถาบัน

1.1 สถาบันควรจัดการเรียนการสอนที่เพิ่มการพัฒนาบัณฑิตให้มีการวิเคราะห์และตัดสินใจปัญหาในงานที่รับผิดชอบอย่างมีเหตุผลมีการเสนอความคิดเห็นและเหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่องาน

1.2 สถาบันควรส่งเสริมการปลูกฝังให้บัณฑิตมีการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนางานและสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

1.3 สถาบันควรเน้นให้นักศึกษามีการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในด้านการอ่าน การเขียนและการพูดให้มากขึ้น

1.4 สถาบันควรส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้บัณฑิตมีความรักองค์กร คำนึงถึงประโยชน์ของสังคมเป็นหลัก มีการเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่และหน่วยงาน รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและระวังรักษาทรัพย์สินของหน่วยงาน รวมถึงการรักษาเวลาและให้ความสำคัญต่อเวลาในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยเรื่องนี้ควรดำเนินการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเชิงปริมาณให้หน่วยงานกลางดำเนินการ เพื่อใช้ข้อมูลสำหรับเป็นตัวชี้วัดด้านคุณภาพบัณฑิตให้ทันกับเวลา ส่วนเชิงคุณภาพดำเนินการหน่วยงานจัดการเรียนการสอน เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหน่วยงานนั้น ๆ

2.2 สถาบันควรมีหน่วยงานที่ประสานสัมพันธ์กับบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้รับทราบข้อมูลการทำงานของบัณฑิต เนื่องจากในช่วงเวลา 1-2 ปี บัณฑิตมีการเปลี่ยนงานบ่อย ทำให้ได้ประชากร/กลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการวิจัยน้อย